

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret tirsdag den 18. februar 2025 i sag:

25/03851

Advokat A kærer Retten i Odenses kendelse af 29. januar 2025.

Ved kæreskrift modtaget i Retten i Odense den 3. februar 2025 har advokat A kæret Retten i Odenses kendelse af 29. januar 2025, hvorved hun blev nægtet beskikkelse som forsvarer for T.

Sagsfremstilling

Ved anklageskrift af 16. oktober 2024 rejste Fyns Politi tiltale mod T for overtrædelse af færdselsloven, våbenbekendtgørelsen og lov om euforiserende stoffer, jf. bekendtgørelsen om euforiserende stoffer.

Retten i Odense sendte via e-Boks et brev af 17. oktober 2024 til T, hvor retten oplyste, at retten havde modtaget et anklageskrift i en sag mod ham, og at retten ville beskikke en forsvarer for ham. Det var i brevet endvidere anført, at såfremt han ønskede en bestemt advokat beskikket som forsvarer, skulle han henvende sig til retten inden fem hverdage fra modtagelsen af brevet med oplysning om, hvem han ønskede beskikket.

T henvendte sig ikke til retten inden for fristen.

Sagen blev den 27. december 2024 berammet til hovedforhandling til foretagelse den 21. februar 2025. Ved berammelsen af sagen blev advokat B beskikket som forsvarer for T.

Advokat A sendte den 9. januar 2025 en mail til Retten i Odense og anmodede om at blive beskikket som forsvarer for T samt om omberømmelse af sagen, da hun ikke havde mulighed for at give møde den 21. februar 2025. I mailen foreslog hun i alt 14 nye datoer i perioden fra den 13. marts 2025 til den 15. maj 2025.

Ved Retten i Odenses kendelse af 29. januar 2025 bestemte retten, at anmodningen om beskikkelse af advokat A ikke blev taget til følge. Af kendelsen fremgår bl.a.:

”Det fremgår af anklageskrift af 16. oktober 2024, at der er tale om en “Prioriteret sag”.

Af rettens brev til tiltalte af 17. oktober 2024 fremgår blandt andet, at retten havde modtaget et anklageskrift i en sag mod tiltalte, og at retten ville beskikke en forsvarer for tiltalte. Det er i brevet endvidere anført, at såfremt tiltalte ønsker en bestemt advokat beskikket som forsvarer, skulle tiltalte henvende sig til retten inden fem arbejdsdage fra modtagelsen af brevet med oplysning om, hvem han ønskede beskikket.

Tiltalte henvendte sig ikke til retten inden for den angivne frist. Tiltalte ses heller ikke at have henvendt sig herom forud for, at advokat A sendte mailen af 9. januar 2025.

Sagen blev den 27. december 2024 berammet til hovedforhandling til foretagelse den 21. februar 2025 kl. 9-13.

Anklageskriftet og indkaldelsen til retsmødet blev forkyndt for tiltalte den 8. januar 2025.

Som nævnt anmodede advokat A den 9. januar 2025 om beskikkelse af hende som forsvarer for tiltalte og anmodede samtidig om, at sagen blev omberammet, idet advokaten ikke havde mulighed for at give møde den 21. februar 2025. I mailen foreslog advokaten i alt 14 datoer i perioden fra den 13. marts til den 15. maj 2025. Som følge af rettens forhold er den første ledige dato af dem, advokaten har foreslået, den 24. april 2025.

Efter § 736, stk. 1, nr. 4. kan en beskikkelse tilbagekaldes, hvis sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer, og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår, at ombeskikkelse ikke kan ske, hvis det vil forsinke en berammet hovedforhandling med blot én dag.

Retten bemærker endvidere, at selv hvis sagen havde været omfattet af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, ville betingelserne for ombeskikkelse ikke være opfyldt, idet advokat As medvirken vil forsinke sagens behandling fra den 21. februar 2025 til den 24. april 2025, dvs. i godt to måneder.

Derfor bestemmes:

Anmodningen om beskikkelse af advokat A tages ikke til følge.”

Ved kæreskrift modtaget i Retten i Odense den 3. februar 2025 kærede advokat A Retten i Odenses kendelse af 29. januar 2025 til Den Særlige Klageret.

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at det er den klare hovedregel og foreskrevet ved lov, at sigtede har ret til frit forsvarervalg, jf. retsplejelovens § 730, stk. 1, samt Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 6, stk. 3, litra c.

Anklageskriftet i sagen samt den berammede hovedforhandling blev forkyndt for T den 8. januar 2025. T og advokat A har handlet straks efter, at der er sket forkyndelse for ham, og han blev bekendt med, der var en verserende sag mod ham ved Retten i Odense. T har været forhindret i at overholde rettens frist for at angive, hvem han ønskede beskikket som sin forsvarer. Han har ikke været bekendt med rettens brev af 17. oktober 2024.

Spørgsmålet om beskikkelse bør vurderes efter retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, jf. § 735, stk. 3, nr. 2. Det vil ikke forsinke sagens behandling væsentligt, såfremt hun beskikkes som forsvarer. Hun har tilbudt retten 14 datoer i umiddelbar tidsnær sammenhæng med den berammede hovedforhandling i perioden marts-maj. Det er således ikke hendes forhold, der vil være medvirkende til en væsentlig forsinkelse. Der er ikke i straffesagen noget presserende hensyn til berammelse inden for en nærmere angivet frist. Der er således ikke tale om f.eks. hverken en arrestantsag eller VVV-sag.

Der består et fast klientforhold mellem T og advokat A. Hun har således tidligere repræsenteret ham i en sag ved Retten i Odense, som blev hovedforhandlet den 29. august og 3. september 2024.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne i retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, skal være opfyldt, hvis advokat B skal afbeskikkes som forsvarer for T, og advokat A skal beskikkes i stedet.

Der er tale om en situation, hvor tiltalte har fået lejlighed til at angive, hvem han ønskede som forsvarer. T har ikke inden den af retten meddelte frist angivet, hvem han ønskede beskikket som forsvarer på trods af, at Retten i Odense har sendt en forespørgsel om forsvarerønske ved brev af 17. oktober 2024 til tiltaltes e-Boks. Det fremgår af forarbejderne, at fristen regnes fra modtagelsen i e-Boks. Der er i forarbejderne til retsplejelovens § 735, stk. 2, anført eksempler på, hvornår sigtedes manglende angivelse inden fristen af, hvem sigtede ønsker beskikket som forsvarer, ikke vil få de ellers tilsigtede retsvirkninger. Situationen i den foreliggende sag kan ikke sammenlignes hermed.

Det fremgår af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, at en eksisterende beskikkelse kan tilbagekaldes, når tiltalte anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer, og dennes medvirken ikke vil

forsinke sagens behandling. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår det, at det er hensigten, at udelukkelsen af forsinkelse skal være absolut, og at blot én dags forsinkelse betyder, at ombeskikkelse i medfør af bestemmelsen ikke kan ske. Dette gælder, uanset om der er tale om en særligt prioriteret sag eller ej. Det har derfor ikke betydning, at den foreliggende sag ikke er særligt prioriteret, således som dette må forstås i relation til retsplejelovens § 735 og § 736.

Da der er berammet hovedforhandling i sagen den 21. februar 2025, og da advokat A har oplyst, at hun ikke kan give møde på denne dato, og at det i øvrigt fremgår af rettens kendelse, at den første ledige dato af dem, advokaten har foreslået, er den 24. april 2025, vil hendes medvirken forsinke sagens behandling. Allerede derfor kan advokaten ikke blive beskikket.

Retsgrundlag

Retsplejelovens §§ 735 og 736 er sålydende:

”§ 735. Forsvareren beskikkes af rettens præsident. Sagerne fordeles så vidt muligt mellem de antagne forsvarere efter omgang og under hensyn til de ledige mødetidspunkter, forsvarerne har oplyst til retten, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Rettens præsident kan fastsætte en frist herfor. Er den pågældende villig til at lade sig beskikke, imødekommes sigtedes ønske, medmindre andet følger af stk. 3.

Stk. 3. En person kan ikke beskikkes til forsvarer, hvis

- 1) der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning, eller
- 2) den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke behandlingen af sagen.

Stk. 4. Efter anmodning træffes afgørelser efter stk. 3 af retten ved kendelse.

§ 736 Beskikkelsen kan tilbagekaldes, når

- 1) den pågældende ikke længere opfylder betingelserne efter §§ 733 og 734 for at kunne beskikkes,
- 2) betingelserne efter § 735, stk. 3, for at nægte beskikkelse af den pågældende kommer til at foreligge,
- 3) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer,
- 4) sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling eller
- 5) sigtede anmoder herom og selv har sørget for sit forsvar uden udgift for det offentlige, og uden at sagens behandling forsinkes.

Stk. 2. Efter anmodning træffes afgørelser efter stk. 1, nr. 2, af retten ved kendelse.”

Af lovbemærkningerne til retsplejelovens § 735, stk. 2, fremgår bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 204, side 27 f.):

”Med forslaget lovfæstes muligheden for, at retten (rettens præsident) fastsætter en frist for, at sigtede angiver, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer. Fristen vil i almindelighed kunne fastsættes til 5 hverdage.

Fristen vil skulle regnes fra sigtedes modtagelse af rettens forespørgsel om beskikkelse af forsvarer, hvor fristen fremgår. Rettens forespørgsel vil skulle anses for modtaget, når den er kommet frem til sigtedes e-boks (forudsat at sigtede ikke er fritaget for at modtage digital post) eller postadresse. Hvis sigtede er fængslet, kan rettens forespørgsel dog ikke anses for modtaget, før den er overgivet til sigtede. Det er en forudsætning for, at fristen begynder at løbe, at forespørgslen er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til et sprog, som sigtede forstår.

Hvis sigtede ikke inden fristen angiver, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer, kan retten (rettens præsident) beskikke en beneficeret forsvarer efter den almindelige regel i § 735, stk. 1 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 6).

Hvis sigtede herefter senere anmoder om beskikkelse af en anden forsvarer, skal anmodningen behandles efter de foreslåede regler om tilfælde, hvor sigtede har haft lejlighed til at ønske en bestemt forsvarer, jf. § 736, stk. 1, nr. 4 (lovforslagets § 1, nr. 8). Såfremt sigtedes anmodning om beskikkelse af ny forsvarer i medfør af disse regler imødekommes, vil den foreslåede begrænsning med hensyn til vederlaget til den nye forsvarer endvidere finde anvendelse, jf. § 741, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 10).

Disse virkninger af sigtedes manglende angivelse inden fristen af, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer, vil dog ikke indtræde, hvis sigtede har været forhindret i at overholde fristen. Som eksempel kan nævnes, at sigtede ikke er blevet bekendt med rettens forespørgsel om beskikkelse af forsvarer, fordi sigtede har været indlagt på hospital eller har været fængslet (hvis rettens forespørgsel ikke har været sendt til sigtede i fængslet).

Disse virkninger vil heller ikke indtræde, hvis sigtede beviseligt tidligere over for politiet, fængselsbestyreren (hvis sigtede er fængslet, jf. § 848, stk. 2, § 916, stk. 2, og § 936, stk. 1, jf. § 916, stk. 2) eller retten har angivet, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer, og dette ønske er blevet over set i forbindelse med rettens beskikkelse af forsvarer for sigtede.

Disse virkninger vil heller ikke indtræde, hvis retten har beskikket en forsvarer uden at have haft mulighed for at spørge til sigtedes ønsker. Det vil f.eks. kunne forekomme, hvis sigtede er fritaget for at modtage digital post og ikke har nogen fast bopæl, eller hvis sigtede er en udlænding, der hverken har e-boks eller postadresse i Danmark.”

Af lovbemærkningerne til retsplejelovens § 736, stk. 2, nr. 3, fremgår bl.a. (a.st., side 32 f.):

”I nr. 3 foreslås, at beskikkelsen kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer.

En sådan mulighed for tilbagekaldelse af en beskikkelse fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler om beskikkelse af offentlig forsvarer, men det forekommer i praksis, at

retten tilbagekalder en beskikkelse og beskikker en ny forsvarer, alene fordi sigtede ønsker en anden forsvarer.

Sigtede vil have haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, når retten som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, vedrørende de foreslåede § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt., har anmodet sigtede om inden for en frist at angive, hvis sigtede ønsker en bestemt forsvarer beskikket. Hvis sigtede ikke inden fristen angav, hvem sigtede ønskede beskikket til forsvarer, og retten derfor beskikkede en benificeret forsvarer efter den almindelige regel i § 735, stk. 1 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 6), gælder det foreslåede nr. 3 således ikke.

Det foreslåede nr. 3 gælder imidlertid, hvis sigtede var forhindret i at overholde fristen for at angive, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer, eller hvis sigtede beviseligt tidligere over for politiet, fængselsbestyreren eller retten havde angivet, hvem sigtede ønskede beskikket til forsvarer, og dette ønske blev overset i forbindelse med rettens beskikkelse af forsvarer for sigtede.

Det foreslåede nr. 3 gælder også, hvis retten har beskikket en forsvarer uden at have haft mulighed for at spørge til sigtedes ønsker.”

Af lovbemærkningerne til retsplejelovens § 736, stk. 2, nr. 4, fremgår bl.a. (a.st., side 33):

”I nr. 4 foreslås, at beskikkelsen kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af ny forsvarer og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

En sådan mulighed for tilbagekaldelse af en beskikkelse fremgår ikke udtrykkeligt af de gældende regler om beskikkelse af offentlig forsvarer, men det forekommer i praksis, at retten tilbagekalder en beskikkelse og beskikker en ny forsvarer, alene fordi sigtede ønsker en anden forsvarer.

Det foreslåede nr. 4 er væsentligt snævrere end det foreslåede nr. 3, fordi det efter nr. 4 er en ufravigelig betingelse, at den nye forsvarers medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

Det foreslåede nr. 4 vil derfor kun have betydning i tilfælde, hvor sigtede tidligere har haft lejlighed til at ønske en bestemt forsvarer. Hvis sigtede ikke tidligere har haft lejlighed til at ønske en bestemt forsvarer, vil sigtede nemlig have en videre adgang til at anmode om ombeskikkelse efter det foreslåede nr. 3, sådan at det ikke er relevant at overveje at anvende nr. 4.

Det er som nævnt en ufravigelig betingelse for at imødekomme sigtedes anmodning om beskikkelse af en ny forsvarer i medfør af det foreslåede nr. 4, at den nye forsvarers medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

I de tilfælde, hvor sagen er berammet til hovedforhandling, betyder det, at sigtedes anmodning om beskikkelse af ny forsvarer ikke kan imødekommes, hvis det vil medføre, at en berammet hovedforhandling udsættes.

Heri ligger, at der kun kan ske ombeskikkelse i medfør af det foreslåede nr. 4, hvis den nye forsvarer kan give møde til den berammede hovedforhandling, eller hvis der er mulighed for med den nye forsvarer helt eller delvis at omberamme sagen, sådan at sagen slutter tidligere.

Det er hensigten, at udelukkelsen af forsinkelse skal være absolut, og at blot én dags forsinkelse betyder, at ombeskikkelse i medfør af det foreslåede nr. 4 ikke kan ske.”

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Jens Kruse Mikkelsen, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Kåre Pihlmann.

Ved kendelse af 29. januar 2025 bestemte Retten i Odense, at advokat AS anmodning om at blive beskikket som forsvarer for T ikke kunne imødekommes.

Kæreskriftet er indgivet til Retten i Odense den 3. februar 2025. Kæremålet er derfor rettidigt, jf. retsplejelovens § 737, stk. 1, jf. § 970, stk. 1.

Retten i Odense sendte via e-Boks et brev af 17. oktober 2024 til T, hvor retten oplyste, at retten havde modtaget et anklageskrift i en sag mod ham, og at retten ville beskikke en forsvarer for ham. Det var i brevet endvidere anført, at såfremt han ønskede en bestemt advokat beskikket som forsvarer, skulle han henvende sig til retten inden fem hverdage fra modtagelsen af brevet med oplysning om, hvem han ønskede beskikket.

Det er ubestridt, at T ikke henvendte sig til retten inden for fristen på fem hverdage.

Den 27. december 2024 i forbindelse med sagens berammelse beskikkede Retten i Odense advokat B som forsvarer for T. T tilkendegav sit ønske om at få beskikket advokat A ved dennes mail af 9. januar 2025 til Retten i Odense, efter at anklageskriftet og indkaldelsen til hovedforhandlingen var forkyndt for ham den 8. januar 2025.

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens §§ 735 og 736, at hvis sigtede ikke inden fristen, som ifølge forarbejderne i almindelighed kan sættes til fem hverdage, angiver, hvem sigtede ønsker beskikket som forsvarer, kan retten beskikke en forsvarer for denne efter den almindelige regel i retsplejelovens § 735, stk. 1. Hvis sigtede senere anmoder om beskikkelse af en anden forsvarer, fremgår det af forarbejderne, at anmodningen skal behandles efter reglen i

retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, om tilfælde, hvor sigtede har haft lejlighed til at ønske en bestemt forsvarer.

Anmodningen om beskikkelse af en anden forsvarer skal dog ifølge forarbejderne behandles efter retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 3, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, hvis sigtede var forhindret i at overholde fristen for at angive, hvem sigtede ønsker beskikket som forsvarer, eller hvis sigtede beviseligt tidligere over for politiet, fængselsbestyreren eller retten havde angivet, hvem sigtede ønskede beskikket som forsvarer, og dette ønske blev overset i forbindelse med rettens beskikkelse af forsvarer for sigtede. Som eksempler på det første nævnes i forarbejderne, at sigtede ikke er blevet bekendt med rettens forespørgsel om beskikkelse af forsvarer, fordi sigtede har været indlagt på hospital eller har været fængslet (hvis rettens forespørgsel ikke har været sendt til sigtede i fængslet).

Klageretten finder, at anmodningen om beskikkelse af advokat A skal behandles efter retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4. Klageretten bemærker herved, at Retten i Odenses brev af 17. oktober 2024 er sendt til T via e-Boks med en frist på fem hverdage, og at det ikke er godtgjort, at T har været forhindret i at overholde fristen for at angive, hvem han ønskede som beskikket forsvarer.

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, at det er en ufravigelig betingelse for at imødekomme en anmodning om beskikkelse af en ny forsvarer efter denne bestemmelse, at den nye forsvarers medvirken ikke vil forsinke sagens behandling. Det fremgår endvidere, at udelukkelsen af forsinkelse skal være absolut, og at blot én dags forsinkelse betyder, at ombeskikkelse i medfør af nr. 4 ikke kan ske.

Henset til, at beskikkelse af advokat A efter det oplyste vil betyde, at hovedforhandlingen, der er berammet til den 21. februar 2025, må udsættes til den 24. april 2025, finder Klageretten, at betingelserne for ombeskikkelse efter retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 4, ikke er opfyldt.

Thi bestemmes:

Retten i Odenses kendelse af 29. januar 2025 stadfæstes.